

2009-11-26

BESLUT

Aspis Liv Försäkrings AB
Att. Verkställande direktör Jan Paju
Box 1501
600 45 NORRKÖPING

FI Dnr 09-10848
(Anges alltid vid
svar)

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förverkande av Aspis Liv Försäkringsaktiebolags koncession

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 26 november 2009 kl. 08.30)

1. Finansinspektionen förklarar Aspis Liv Försäkringsaktiebolags, 516406-0203, koncession förverkad.

(19 kap. 11 § tionde stycket punkt 1 och 3 försäkringsrörelselagen (1982:713) – FRL)

2. Finansinspektionen begränsar Aspis Liv Försäkrings AB, 516406-0203, förfoganderätt på så sätt att bolaget tills vidare förbjuds att åta sig nya förpliktelser gentemot försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade.
3. Finansinspektionen förbjuder vidare Aspis Liv Försäkrings AB, 516406-0203, att utan Finansinspektionens godkännande förfoga över sina tillgångar i Sverige.

(19 kap. 11 § åttonde stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) – FRL)

4. Finansinspektionen beslutar i ett särskilt beslut hur försäkringsverksamheten nu ska bedrivas.

(19 kap. 11 § nionde stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) – FRL)

Besluten i punkt 2, 3 och 4 gäller omedelbart.

Hur man överklagar, se bilaga 1.

1. Sammanfattning

Finansinspektionen har funnit att Aspis Liv Försäkringsaktiebolag, 516406-0203 (Aspis Liv, bolaget), inte längre uppfyller kraven för att bedriva försäkringsverksamhet. Bolaget har åsidosatt gällande regler och allvarligt riskerat försäkringstagarnas rättigheter. Finansinspektionen förklarar därför Aspis Livs koncession förverkad och förbjuder bolaget att fortsättningsvis föfoga över sina tillgångar och att åta sig nya förpliktelser, något som Finansinspektionen även beslutade den 12 november 2009.

När ett försäkringsbolag förverkat sin koncession ska Finansinspektionen anmäla detta till tingsrätten som ska förordna att bolaget ska träda i likvidation. För att säkerställa bästa möjliga hantering av försäkringstagarnas rättigheter beslutar Finansinspektionen från och med nu hur bolaget ska drivas. Detta framgår av ett särskilt beslut.

Beslutet den 12 november fattades mot bakgrund av att bolaget inte med säkerhet uppfyllde lagens krav på kapital i försäkringsbolaget. Det var oklart om det hade förfogandemöjlighet över samtliga tillgångar. Bolaget hävdade att det den 25 november 2009 skulle ha full kontroll över sina tillgångar. Den 25 november 2009 stod dock klart att merparten av bolagets kapital är pantsatt. Bolaget förfogar inte över sina tillgångar enligt lagens krav om skuldtäckning och utan dessa medel är bolagets solvenskvot negativ. Finansinspektionen anser att styrelse och vd har brustit i sitt ansvar och inte har vidtagit de åtgärder som krävts för att bolagets medelsförvaltning ska skötas på ett betryggande sätt.

Utöver att bolaget har brutit mot reglerna om skuldtäckning och har en negativ solvenskvot har Aspis Liv gjort otillåten vinstutdelning samt i flera avseenden brustit i sin interna styrning och kontroll. Det har förekommit flera koncerninterna transaktioner och avtal som framstår som huvudsakligen till fördel för andra bolag inom Aspisgruppen med vilka Aspis Liv har en nära förbindelse. Genom dessa transaktioner och avtal har omfattande tillgångar överförts från Aspis Liv utan motprestationer i jämförbar omfattning.

Vd och styrelsen har åsidosatt Aspis Livs bästa till förmån för ägarintressen och närstående bolag. Detta kommer till uttryck i såväl avtal som i transaktioner mellan Aspis Liv och andra bolag inom Aspisgruppen.

Bristerna är så omfattande och allvarliga att bolagets koncession ska förklaras förverkad. Det är inte tillräckligt att meddela varning.

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Bakgrund	4
2.1 Aspis Livs verksamhet.....	4
2.2 Ingripande av grekisk tillsynsmyndighet.....	4
2.3 Ärendet	4
3. Finansinspektionens iakttagelser och bedömning	5
3.1 Solvens och skuldtäckning	5
3.1.1 Tillämpliga bestämmelser.....	5
3.1.2 Finansinspektionens iakttagelser	5
3.1.3 Aspis Livs kommentarer.....	6
3.1.4 Finansinspektionens bedömning.....	7
3.2 Otillåten vinstutdelning	8
3.2.1 Tillämpliga bestämmelser.....	8
3.2.2 Finansinspektionens iakttagelser	8
3.2.3 Aspis Livs kommentarer.....	10
3.2.4 Finansinspektionens bedömning.....	10
3.3 Intern styrning och kontroll	11
3.3.1 Tillämpliga bestämmelser.....	11
3.3.2 Förvaltningsavtalet	11
3.3.3 Styrelsens arbete och interna instruktioner.....	13
3.3.4 Koncerninterna transaktioner	16
4. Övervägande om ingripande.....	18
4.1 Regler om ingripande	18
4.2 Aspis Livs kommentarer.....	18
4.3 Finansinspektionens bedömning.....	19

2. Bakgrund

2.1 Aspis Livs verksamhet

Aspis Liv är ett livförsäkringsbolag som meddelar riskförsäkringar. Bolaget registrerades under 2004 och verksamheten omfattar sjuk-, olycksfalls-, och dödsfallsförsäkringar. Bolaget hade 48 anställda 2008 och en omsättning angiven som premieintäkter före avgiven återförsäkring uppgående till 169 miljoner kronor (per helåret 2008). Balansomslutningen uppgick 2008-12-31 till 616 miljoner kronor. Bolaget har 104 000 försäkringar, exklusive tilläggsförsäkringar. Aspis Liv ägs av Aspis Capital S.A. (85,5 %), Aspis Pronia (9,5 %) och privatpersonen Theodoros Anagnostopoulos (5 %). Aspis Liv är en del av den grekiska Aspisgruppen.

2.2 Ingripande av grekisk tillsynsmyndighet

Aspis Capital S.A. och Aspis Pronia är företag som är registrerade i Grekland. Enligt den grekiska tillsynsmyndigheten ägs Aspis Capital S.A. till 100 procent av en privatperson, Pavlos Psomiades. Pavlos Psomiades var tidigare vd och ordförande i Aspis Pronia. Pavlos Psomiades äger direkt och indirekt en större aktiepost i Aspis Pronia som ger honom ett bestämmande inflytande över bolaget. Pavlos Psomiades är den yttersta ägaren i Aspisgruppen. Aspis Pronia är sedan den 21 september 2009 försatt i tvångslikvidation av grekiska myndigheter till följd av kapitalbrist och bolagets koncession är förverkad. Pavlos Psomiades är belagd med reseförbud av de grekiska myndigheterna och är åtalad för förfalskning.

2.3 Ärendet

Finansinspektionen genomförde en platsundersökning hos Aspis Liv den 6 och 7 oktober 2009. Därutöver har Finansinspektionen fört en löpande dialog med företrädare för Aspis Liv och möten har ägt rum under oktober och november 2009 och skriftväxling i ärendet har förekommit. Sedan det framkommit att bolaget förlorat kontrollen över större delen av sina tillgångar förelade Finansinspektionen bolaget den 9 november 2009 överlämna en finansiell saneringsplan för att skyndsamt återställa kapitalbasen. Den 12 november 2009 överlämnade Aspis Liv en plan för återställande av kapitalbasen samt ett yttrande till Finansinspektionen. Av detta framgick att bolagets uppfattning var att tillgångarna skulle vara tillbaka på bolagets svenska bankkonto senast den 25 november 2009.

Den finansiella saneringsplanen bedömdes inte vara tillräcklig för att med säkerhet återställa bolagets kapitalbas. Den 13 november 2009 meddelade Finansinspektionen beslut enligt vilket förfoganderätten för Aspis Liv och därmed rätten att teckna nya försäkringar begränsades samt att bolaget förbjöds att förfoga över sina tillgångar i Sverige utan Finansinspektionens godkännande.

Finansinspektionen har i sin granskning av bolaget funnit flera brister i verksamheten och bolaget meddelades Finansinspektionens iakttagelser, samt att Finansinspektionen övervägde ett ingripande och att Aspis Liv kunde yttra sig över iakttagelserna. Den 24 november 2009 inkom Aspis Liv med ett yttrande. Den 25 november 2009 överfördes en mindre del av kapitalet till bolagets svenska bank. Mer än 90 procent av tillgångarna, eller cirka 305 miljoner kronor är fortfarande utanför bolagets omedelbara kontroll.

3. Finansinspektionens iakttagelser och bedömning

Finansinspektionen redogör inledningsvis under punkt 3.1 för frågan om bolagets kapital vilket faller inom reglerna för solvens och skuldtäckning. Sedan följer i punkt 3.2 en redogörelse för det som Finansinspektionen bedömer som olovlig vinstutdelning och slutligen redogör Finansinspektionen i punkt 3.3 för brister i bolagets interna styrning och kontroll, indelat i hanteringen av förvaltningsavtalet, styrelsens arbete och interna instruktioner samt koncerninterna transaktioner. Varje punkt omfattar en redogörelse för tillämpliga bestämmelser, Finansinspektionens iakttagelser, Aspis Livs kommentar och Finansinspektionens bedömning.

3.1 Solvens och skuldtäckning

3.1.1 Tillämpliga bestämmelser

1 kap. 1a § försäkringsrörelselagen (1982:713), FRL.

1 kap. 8 a § FRL

7 kap. 1, 9, 9a, 10 femte stycket, 11, 22, 23, 24a §§

8 kap. 7 § FRL

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:7 om skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor.

3.1.2 Finansinspektionens iakttagelser

Aspis Liv har under april och maj 2009 öppnat fyra konton i banken Credit Suisse i Zürich respektive Basel. I april 2009 har bolaget överfört tillgångar till Credit Suisse som nu är värda cirka 329 miljoner kronor av bolagets totala tillgångar om cirka 526 miljoner kronor. Kapitalförvaltningsavtal med Credit Suisse tecknades den 3 april 2009. Avtalet innehåller bestämmelse att all information avseende kontoställning och förändring ska tillställas Aspis Livs huvudkontor i Norrköping.

Information avseende Aspis Livs konton skickades emellertid via ett bolag baserat i London, Hestiun Europe Limited (härefter Hestiun).

Aspis Liv har inledningsvis uppgivit att det fanns ett övergripande avtal mellan Aspis Group och Hestiun som innehåller en uppsägningsklausul, vilken inne-

bar ett hinder för en snabb överföring. Credit Suisse har i brev till Aspis Liv angivit att banken endast anser sig vara ”verkställande part” i transaktionen och att banken kunde påbörja överföringen först efter det att tvisten eller avtalet (“the issue”) mellan Hestiun och Aspis var löst. Av kontoutdrag den 9 november 2009 framgår att Hestiun är bankens kund (*customer*) och att tillgångarna på Aspis Livs konto är pantsatta (pledged). Det har förekommit transaktioner på kontona som inte genomförts av Aspis Liv utan av Hestiun.

Den 25 november 2009 överfördes 23,4 miljoner kronor av Hestiun från kontot i Credit Suisse, vilket motsvarar cirka sju procent av bolagets tillgångar på kontot i Credit Suisse.

3.1.3 *Aspis Livs kommentarer*

Aspis Livs vd har före den 5 november 2009 inte haft kännedom om att Hestiun varit inblandad på något sätt. Han fick då beskedet att orsaken till fördröjningen är en överenskommelse mellan Hestiun och något bolag inom Aspisgruppen. Den 17-19 november 2009 besökte bolagets vd Credit Suisse och företrädare för Hestiun i Basel. Det framkom då att det fanns ett avtal om strukturerad projektfinansiering (*Secured Funding Agreement*), härefter Finansieringsavtalet mellan Hestiun, Aspis Liv och Commercial Value. Avtalet innebär att Aspis Livs tillgångar om cirka 329 miljoner kronor är pantsatta, eller ”används som säkerhetsmassa”. Avtalet löper till den 4 maj 2010 och intill dess är tillgångarna låsta. Avtalet är för Aspis Livs räkning undertecknat av vd, Jan Paju. Commercial Values firma är tecknat av dess vd, Dimitrios Vidalis, som intill 11 november 2009 även var styrelseordförande i Aspis Liv.

Vd:s namnteckning är förfalskad, det är inte vd som har undertecknat avtalet och vd har inte träffat någon från Hestiun innan detta möte. Aspis Livs vd och företrädare för Hestiun diskuterade den uppkomna situationen. Vd sökte förhandla fram en möjlighet för Aspis Liv att träda ifrån förbindelsen. Hestiun föreslog att man genom ett tilläggsavtal skulle lösa Aspis Liv från Finansieringsavtalet i förtid så att tillgångarna snarast skulle överföras till bolagets svenska bankkonto. Ett utkast till tilläggsavtal har ingivits till Finansinspektionen.

Sammanfattningsvis anför Aspis Liv att bolaget bytte depåbank från Danske Bank till Credit Suisse. Därefter har någon förfalskat Bolagets vd:s namnteckning och ingått ett avtal med Hestiun avseende Finansieringsavtalet. I enlighet med detta avtal har Bolagets tillgångar på kontona i Credit Suisse används som säkerhetsmassa för investeringar genomförda av Hestiun.

Hestiun har lämnat ett förslag (tilläggsavtal) på hur Bolaget kan återfå de tillgångar som finns i depå hos Credit Suisse. Det pågår ett intensivt arbete från Hestiuns sida att hitta andra investerare som kan överta Aspis Livs plats och det finns intressenter. Bolagets avsikt är att på bästa möjliga sätt snarast lösa upp avtalet under ordnade former.

Nuvarande vd och Bolaget har blivit utsatta för ett brott som det är mycket svårt att skydda sig emot och det kan inte läggas bolaget till last.

3.1.4 Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionen finner att Aspis Liv troligen ända sedan april, men i vart fall under oktober och november 2009 inte har kunnat, och fortfarande inte kan, förfoga över de tillgångar som överförts till Credit Suisse. Bolaget har inledningsvis inte kunnat redogöra för vilka omständigheter som medfört att Credit Suisse ansett sig vara förhindrat att genomföra överföringen. Orsaken har visat sig vara att tillgångarna har pantsatts genom ett trepartsavtal mellan Hestiun, Aspis Liv och Commercial Value. Avtalet bär Aspis Livs vd:s underskrift.

Aspis Liv har uppgivit att bolaget inte haft kännedom om Hestiun förrän den 5 november 2009. Finansinspektionen konstaterar emellertid att Hestiuns ståt som mottagare av kontoutdragen från Credit Suisse sedan april och att bolaget inte reagerat på detta.

Av det tilläggsavtal som bolaget lämnat över till Finansinspektionen framgår att Aspis Liv kommer att ådra sig skadeståndsskyldighet för tredjemansskador som kan uppkomma till följd av den förtida uppsägningen och bolaget äger rätt till utbetalning av upparbetad avkastning från den hittillsvarande investeringen först den 4 maj 2010.

En kund som ingår avtal med ett försäkringsbolag får därmed en avtalad rätt att vid vissa givna förutsättningar få ersättning från försäkringsbolaget. Denna rättighet skyddas genom att det finns ett regelverk för hur mycket tillgångar försäkringsbolaget ska ha och hur tillgångarna ska placeras. Det första steget i skyddet är att vissa tillgångar, de som direkt hänför sig till åtaganden mot kunder, ska finnas införda i ett särskilt skuldtäckningsregister. Genom att tillgångarna finns i detta register har försäkringstagarna särskild förmånsrätt till dessa tillgångar vid en konkurs.

Att tillgångarna är pantsatta är en omständighet som är ytterst graverande för bolaget, det är uttryckligen i lagtexten inte tillåtet att använda pantsatta tillgångar för skuldtäckning. Redan av denna anledning och oavsett det bakomliggande händelseförloppet, uppfyller bolaget inte kraven på skuldtäckningstillgångar. Finansinspektionen anser inte att den omständigheten att bolaget anger att vd:s namnteckning har förfalskats och att bolaget utsatts för ett brott är något som förändrar denna bedömning. Finansinspektionen har inte gjort någon utredning av om namnteckningen är riktig eller inte, denna fråga får hanteras i annan särskild ordning.

Aspis Liv har vidare försatt sig i en mycket allvarlig solvenssituation. Bolagets solvenskvot uppgår till – (minus) 3,06 och den justerade kapitalbasen uppgår till – (minus) 180,6 miljoner kronor. De försäkringstekniska avsättningarna uppgick i september till ungefär 385 miljoner kronor. Finansinspektionen har

tagit hänsyn till att Aspis Liv per den 25 november 2009 återfått 23,4 miljoner kronor till det svenska bankkontot från Hestiun. Detta innebär att det fattas cirka 240 miljoner kronor för att bolaget ska klara sin solvenskvot.

Reglerna om skuldtäckning och solvens är säkerhetsregler för att skydda försäkringstagarna. Aspis Liv har allvarligt åsidosatt dessa bestämmelser. Att bolaget nu arbetar för att rädda upp situationen förändrar inte det faktum att styrelsen har brustit i sitt ansvar och vd har inte vidtagit de åtgärder som krävs för att bolagets medelsförvaltning ska skötas på ett betryggande - och lagligt - sätt. Aspis Liv har heller inte kunnat återställa sin ekonomiska situation.

Finansinspektionen finner att de brister som finns och som har funnits i Aspis Livs medelsförvaltning är mycket allvarliga.

3.2 Otillåten vinstutdelning

3.2.1 Tillämpliga bestämmelser

12 kap. 1-3, 5 §§ FRL.

3.2.2 Finansinspektionens iakttagelser

På ett styrelsemöte den 28 augusti 2008 beslutade Aspis Liv att genomföra större investeringar. Styrelsen gav styrelseordförande fria händer att bestämma på vilket sätt investeringarna skulle ske, men han skulle följa Investeringskommitténs råd. Investeringskommittén hade ett möte den 29 augusti 2008 på Cypern. Vid mötet deltog endast två av Investeringskommitténs totalt fyra ledamöter, styrelseordföranden samt ytterligare en ledamot, den externa kapitalförvaltaren (härefter Kapitalförvaltaren).

Investeringen bestod av två olika förvärv, dels köpte Aspis Liv tio miljoner aktier (cirka åtta procent) i det börsnoterade fastighetsbolaget ADHP, dels köpte bolaget samtliga aktier i Venarem Holdings Limited (härefter Venarem). Avtal om investeringarna träffades under september månad samma år.

Säljare av aktierna i Venarem var Aspis Livs indirekta ägare, Pavlos Psomides. Venarems enda verkliga tillgång var dotterbolaget Larlecum Corporation Limited, (härefter Larlecum). Larlecums tillgång bestod i en fastighet på Cypern som skulle exploateras och bebyggas och avtalet innebar att säljaren skulle ansvara för och bekosta exploateringen av fastigheten. Fastigheten var obebyggd och det saknades, och saknas fortfarande, bygglov.

Köpeskillingen för aktierna i Venarem uppgick till cirka 76 miljoner kronor (åtta miljoner euro). Aspis Liv skulle enligt avtalet betala en tilläggsköpeskillning om cirka tio miljoner kronor (en miljon euro) när byggprojektet slutförts. Köpeavtalet går inte att säga upp även om bygglov inte beviljas. Köpeavtalet reglerar inte en sista tidpunkt då byggprojektet senast ska vara färdigställt och innehåller inga bestämmelser som ger köparen möjlighet att tvinga säljaren att

agera (skadestånd eller vite). Säljarens enda åtagande enligt avtalet är att han ska avsluta byggnationen senast 24 månader efter det att bygglov meddelats. Köpeskillingen erlades inte till säljaren Pavlos Psomiades utan till ett annat bolag i Aspis gruppen, Aspis Holdings Public Company Ltd (härefter Aspis Holding). Köpeskillingen bokfördes initialt inte som en investering utan som en tillgång på ett likvidkonto i Aspis Liv.

Den aktuella fastigheten på Cypren ägdes ursprungligen av ett företag som också har kopplingar till Aspisgruppen och fastigheten såldes i februari 2008 till Larlecum för cirka 3,7 miljoner kronor.

Investeringen har värderats vid fem tillfällen till väsentligen olika värden. I december 2008 värderade KPMG fastigheten, själva tomtmarken, till ungefär fyra miljoner kronor (411 000 euro). Den senaste värderingen gjordes i maj 2009, av ett bolag som heter ProValuers, och värdet bedömdes uppgå till cirka 35 miljoner kronor (3 500 000 euro). Denna värdering utgår från att bygglov verkligen medges. Aspis Livs värdering av den 31 juli 2008 utfördes av BSProperty och uppgick till 11 300 000 euro. BSProperty är ett bolag med kopplingar till Aspisgruppen.

En fastighetsavgift baserad på marknadsvärdet utgår på Cypren i samband med en försäljning. Försäljningspriset kan inte avvika mycket från marknadsvärdet när fastighetsavgiften fastställs, eftersom det inte skulle godkännas av de cypriotiska myndigheterna. Enligt Companies Control Service, Ministry of Finance på Cypren är det därför högst osannolikt att ett försäljningspris på cirka 3,7 miljoner kronor skulle ha godkänts under februari 2008 om marknadsvärdet vid denna tidpunkt skulle uppgått till cirka 76 miljoner kronor.

Aspis Livs revisorer har vidare lämnat en revisorserinran 2008 avseende fastighetsinvesteringen. De ansåg att det fanns ett väsentligt nedskrivningsbehov av investeringen och att det fanns tveksamheter även beträffande själva investeringsbeslutet. Aspis Liv skrev ned investeringens värde med hälften.

Säljare av aktierna i ADHP var en person som vid tidpunkten för transaktionen inte var närstående enligt definition i FRL, men som idag äger 6,42 procent av Aspis Holding. Köpeskillingen uppgick till cirka 38 miljoner kronor, vilket jämfört med då gällande aktiekurs innebär att ett överpris har erlagts med ungefär åtta till 13 miljoner kronor.

Finansinspektionen har följt och försökt att få bolaget att fullt ut klarlägga omständigheterna kring fastighetsinvesteringen och investeringens värde sedan hösten 2008. I oktober 2009 angav bolagets företrädare (dåvarande styrelseordförande) att det inte är troligt vare sig att byggnadslov kommer att erhållas eller att byggprojektet kommer att startas upp inom de närmaste åren. Aspis Liv angav också att de bedömer säljarens förmåga att fullfölja avtalet och finansiera själva byggprojektet i dagsläget som små på grund av hans finansiella svårigheter.

3.2.3 *Aspis Livs kommentarer*

De aktuella investeringarna ägde rum innan vd tillträdde i september 2008.

Bolaget instämmer i att såväl fastighetsinvesteringen som köpet av aktierna i ADHP strider mot försäkringsrörelselagen.

Bolagets vd är av uppfattningen att investeringarna i Venarem och i ADHP inte borde ha gjorts av Bolaget. Vd tog i november 2008 fram en rättsutredning av vilken det framgick att både investeringen i Venarem och i ADHP strider mot försäkringsrörelselagens regler om vinstutdelning. Vd lade fram detta till styrelsen, men dåvarande styrelse beslutade att inte gå vidare i dessa frågor och diskussionerna kring problemen med investeringen fick heller inte framgå av styrelseprotokollen.

Vd har ägnat oproportionerligt tid åt dessa frågor och ändå fått nöja sig med att begränsa de eventuella skador som investeringarna möjligen kan ha orsakat bolaget.

Det är riktigt att BSProperty Ltd har anknytning till Aspisgruppen. Bolaget anser att det varit ett problem med att fastställa ett korrekt värde och att frågan inte kunnat lösas på ett tillfredställande sätt.

3.2.4 *Finansinspektionens bedömning*

Finansinspektionen anser att det överpris som förekommit beträffande Aspis Livs förvärv av aktierna i ADHP får anses falla inom ramen för vad som kan anses utgöra en normal avvikelser från gällande aktiekurs mot bakgrund av att det avsåg en större aktiepost i ett noterat bolag. Det kan även konstateras att säljaren inte hör till dem som får anses vara närstående till Aspis Liv eller dess ägare. Däremot ifrågasätter Finansinspektionen sättet på vilket beslut om investeringen fattades. Att styrelsen gav ett så vitt bemyndigande till styrelseordföranden ensam, i strid mot bolagets placeringsriktlinjer och utan efterföljande uppföljning, visar på en bristande intern styrning och kontroll.

Finansinspektionen anser att Aspis Liv och den indirekta ägaren Pavlos Psomides har en sådan anknytning att reglerna om vinstutdelning ska tillämpas på transaktionen avseende Venarem. Finansinspektionens uppfattning är att avtalet inte är utformat på marknadsmässiga villkor. Detta är enligt Finansinspektionen tydligt eftersom köpeskillingen till närmare 90 procent skulle erläggas i förskott, säljarens motprestation skulle initieras först när bygglov meddelats, avtalet saknar uppsägningsbestämmelser eller vitesklausuler samt att en sista tidpunkt för slutförande av byggprojektet saknas. Sammantaget anser Finansinspektionen att detta utgör en förtäckt vinstutdelning, en uppfattning som bolaget säger sig dela.

Finansinspektionens uppfattning är att det värde som bäst kan antas spegla fastighetens verkliga marknadsvärde är den värdering som utfördes i december 2008 av KMPG uppgående till cirka fyra miljoner kronor.

Enligt den sist fastställda balansräkningen före förvärvet (2007-12-31) uppgick Aspis Livs fria kapital till ungefär 35 miljoner kronor. Inberäknat det kapital som upparbetats fram till sista september 2008 uppgick Aspis Livs utdelningsbara kapital till ungefär 47 miljoner kronor. Den värdeöverföring som genomfördes i och med förvärvet översteg därmed de fria medlen i Aspis Liv, enligt den sist fastställda balansräkningen, med cirka 37 miljoner kronor. Även om Aspis Liv tillåts räkna fritt kapital enligt den senast inlämnade uppgiften överstiger förvärvet ändå det tillåtna beloppet med ungefär 25 miljoner kronor. Eftersom investeringen översteg de fria medel som Aspis Liv hade att fördela utgör transaktionen inte bara en förtäckt utan också en otillåten vinstutdelning, vilken skett i strid med reglerna avseende vinstutdelning och annan användning av försäkringsbolagets egendom.

Försäkringsrörelsereglerna anger tydligt när vinstmedel får betalas ut. För att skydda försäkringstagarna får inte vinstmedel utöver det utdelningsbara fria kapitalet delas ut. Aspis Liv har i transaktion med närstående till ett uppenbarligen för högt pris gjort en oviss investering. Denna gjordes därtill med medel som inte var utdelningsbara medel, dvs som inte fick användas för detta ändamål. Aspis Liv har brutit mot regelverket och därmed på ett otillåtet sätt satt försäkringstagarnas tillgångar under risk. Finansinspektionen anser att brott mot vinstutdelningsreglerna är mycket allvarliga.

3.3 Intern styrning och kontroll

3.3.1 Tillämpliga bestämmelser

1 kap 1a§ FRL

7 kap 8a, 9a, 10g, 30 §§ FRL

8 kap. 7, 8 §§ FRL

Finansinspektionens allmänna råd FFFS 2005:1 om styrning och kontroll av finansiella företag

Finansinspektionens allmänna råd FFFS 2003:8 om försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag

3.3.2 Förvaltningsavtalet

3.3.2.1 Finansinspektionens iakttagelser och kommentarer

Aspis Liv ingick den 1 augusti 2008 ett uppdragsavtal avseende förvaltningstjänster med Aspis Pronia, ”*Management Agreement*” (härefter *Förvaltningsavtalet*).

Förvaltningsavtalet ger Aspis Pronia rätt att på eget initiativ och beslut ”*sole discretion*” utföra rådgivning, konsulttjänster och andra tjänster med avseende

på större delen av förvaltningen av Aspis Liv och bolagets tillgångar ”*Oversight Services*”. Avtalet gäller från och med den 1 augusti 2008 och Aspis Liv är enligt avtalet förpliktigt att betala ett årligt arvode, ”*per annum Fee*”, oberoende av om uppdrag utförs. Arvodet uppgick till en (1) miljon euro för 2008 och för 2009 på 500 000 euro avseende *Oversight Services*. Därutöver kan extra arvode utgå för ”*Investment Banking Services*” innefattande bland annat bolagsförvärv samt avyttring av Aspis Livs samtliga tillgångar. Aspis Pronia kan fritt delegera ut uppdrag till anknutna företag eller personer, *affiliates*. Avtalet kan inte sägas upp av Aspis Liv utan kräver samtycke av Aspis Pronia eller att Aspis Pronia minskar sin direkta eller indirekta ägarandel i Aspis Liv så att den understiger tio procent.

Förvaltningsavtalet är undertecknat av styrelseordförande Dimitris Vidalis för Aspis Livs räkning och av Pavlos Psomiades för Aspis Pronias räkning. Aspis Livs firma tecknades den 1 augusti 2008 av styrelsen eller av Dimitris Vidalis i förening med en annan styrelseledamot. Två dagar innan avtalet undertecknades stoppades all handel med Aspis Pronias aktier på Atenbörsen för att skydda investerarna. Aspis Pronia är därefter avstängt och avfört från börsen i Aten. Till följd av kapitalbrist förverkade den grekiska tillsynsmyndigheten Aspis Pronias koncession den 21 september 2009.

Aspis Pronia utställde en faktura för *management fee, consultations services, consultant services in advance* och *various travel costs* uppgående till en miljon euro inkl moms till Aspis Liv. Den 14 augusti 2008 betalade Aspis Liv 685 000 euro eller ca 6,4 miljoner kronor till Aspis Holding. Utöver utbetalningen ovan har Aspis Liv i bokföringen kvittat en fordran på Aspis Holdings på 1,3 miljoner kronor. Denna kvittning behandlas närmare nedan under avsnitt 3.3.4, Koncerninterna transaktioner.

Det är samma person som den 14 augusti 2008 attesterat fakturan (styrelseledamot i Aspis Liv) som begärde att betalningen skulle erläggas till Aspis Holding (CFO Aspis Holding).

Bolaget har inte förklarat närmare vilka tjänster som utförts i enlighet med uppdragsavtalet utöver fastighetsaffären som beskrivits ovan.

3.3.2.2 *Aspis Livs kommentarer*

Förvaltningsavtalet ingicks innan nuvarande vd och styrelse tillträtt. Aspis Liv har uppgivit att Förvaltningsavtalet inte har behandlats eller godkänts av styrelsen och avtalet har sagts upp den 12 november 2009.

De tjänster som tillhandahållits under 2008 har främst avsett arbete inom Investeringskommittén. Aktiviteterna i investeringskommittén, förutom ”Cyperninvesteringen”, har varit begränsade.

Det är riktigt att betalningar skett till Aspis Holding trots att Aspis Pronia var part. Bakgrunden var betalningsinstruktionen som ekonomichefen erhöll från

Aspis Holdings vd. Orsaken till denna instruktion angavs vara att Aspis Holding förvärvat aktierna i Aspis Liv. Aspis Liv har krävt återbetalning av den ersättning som erlagts under 2008.

3.3.2.3 Finansinspektionens bedömning

Sammantaget konstaterar Finansinspektionen att Förvaltningsavtalet medför en avsevärd risk då det kan utnyttjas för att utföra uppdrag för Aspis Livs räkning som är mycket omfattande och som kan avse väsentliga delar av bolagets verksamhet. Avtalet innebär att Aspis Liv betalar en fast årsavgift utan att säkert få någon motprestation. Detta strider mot de grundläggande reglerna för försäkringsverksamhet om att ett försäkringsbolag ska ha kontroll över riskerna i bolaget. Ledningen i Aspis Liv har genom Förvaltningsavtalet åsidosatt Aspis Livs bästa till förmån för ägarintressen och närstående bolag.

Först sedan Finansinspektionen i oktober fick del av Förvaltningsavtalet och påtalat dess märkliga konstruktion och bristerna med utbetalningarna har bolaget agerat för att säga upp avtalet.

Avtalets omfattning i förening med Aspis Pronias obegränsade initiativrätt samt avsaknaden av uppsägningsvillkor, innebär att Aspis Livs bolagsorgan och interna styrning och kontroll kan sättas ur spel. Såsom Finansinspektionen bedömer avtalet innebär det att bolaget inte har kontroll över sina risker. Det är fullt möjligt för alla försäkringsbolag att ingå avtal och ta hjälp i hanteringen av sin verksamhet, men aldrig utan att ha kontroll över sina avtal. Det är i det här fallet inte ytterst Aspis Liv som styr verksamheten i denna del och därmed fullt ut bestämmer över försäkringstagarnas rättigheter. Finansinspektionen ser mycket allvarligt på det inträffade som vittnar om en omfattande brist på förståelse och kontroll över sina risker.

3.3.3 Styrelsens arbete och interna instruktioner

3.3.3.1 Finansinspektionen iakttagelse

Investeringskommittén och placeringsriktlinjer

Aspis Livs styrelse utsåg den 30 oktober 2007 en *Investment Committee* (Investeringskommittén). Ledamöter i Investeringskommittén i augusti 2008 var styrelseordföranden Dimitros Vidalis, en annan styrelseledamot, Kapitalförvaltare samt Aspis Livs ekonomichef. Investeringskommittén består normalt av fyra personer och har sammanträtt två gånger.

Den 26 augusti 2009 reviderade styrelsen riktlinjerna för Investeringskommitténs arbete. Investeringskommitténs uppdrag är att ha en översyn över att bolagets placeringsriktlinjer efterföljs och kommittén kan besluta om investeringar inom ramen för dessa. I riktlinjerna delegerar styrelsen även beslutsmandat till kommittén att, vid extrema situationer då styrelsens beslut inte kan avvaktas, fatta beslut om investeringar och placeringar som avviker från styrelsens placeringsriktlinjer liksom från andra instruktioner som styrelsen beslutat. Inve-

steringskommitténs roll är oklar och av dess riktlinjer ser det ut som om kommittén ska kontrollera sitt eget arbete. Därtill innebar Fastighetsinvesteringen på Cypern i sig ett brott mot bolagets egna placeringsriktlinjer.

Övriga riktlinjer och instruktioner

Riktlinjer för regelefterlevnaden, för riskhantering och riskkontroll har saknats i bolaget. Compliance riktlinjer antogs den 13 oktober 2009 av vd och riskfunktionens riktlinjer har framtagits men ännu ej antagits av styrelsen. Bolaget hade tidigare övergripande riktlinjer för intern kontroll som är kortfattade och enligt Finansinspektionen bristfälliga. Skuldtäckningspolicy saknades i bolaget före den 11 februari 2009 då den antogs av styrelsen. Aspis Liv har inte haft riktlinjer för Regelefterlevnad, Compliance, innan vd antog dem den 13 oktober 2009. Enligt lag ska ett försäkringsbolag upprätta riktlinjer för hantering av intressekonflikter. Sådana riktlinjer saknades i Aspis Liv före oktober 2009.

Gällande försäkringstekniska riktlinjer har antagits av styrelsen den 11 februari 2009. I livförsäkringsbolag ska dessa riktlinjer ges in till Finansinspektionen senast när de börjar användas. Först efter anmodan har Aspis Liv skickat in riktlinjerna till Finansinspektionen. Konsekvensanalys har först nu skickats in till Finansinspektionen.

3.3.3.2 Aspis Livs kommentarer

Investeringskommittén och placeringsriktlinjer

Det är riktigt att investeringskommitténs riktlinjer anger att den har rätt genom investeringsbeslut avvika från styrelsens placeringsriktlinjer, men detta gäller endast i extrema situationer när styrelsens beslut inte kan avvaktas. Detta kan jämföras med verkställande direktörs rätt att, utan styrelsens bemyndigande, vidta åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är osedvanliga eller av stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet.

Bolaget håller med om att det inte är lämpligt att Investeringskommittén ska kontrollera sig själv och riktlinjerna kommer att ses över.

Övriga riktlinjer och instruktioner

Bolaget, som medgivit att det saknats riktlinjer i flera avseende har uppgivit att det sedan nuvarande vd tillträdde skett ett omfattande arbete med att uppdatera de interna riktlinjerna. Under den pågående undersökningen har bolaget upprättat och antagit flera av de saknade riktlinjerna. Det pågår en översyn av riskhanteringen i bolaget och över riktlinjerna för skuldtäckning. Utkast till riktlinjer har tagits fram och kommer att antas av styrelsen vid nästa möte.

Bolaget delar Finansinspektionens uppfattning att fastighetsinvesteringen på Cypern innebar att bolaget bröt mot placeringsriktlinjerna.

3.3.3.3 Finansinspektionens bedömning

Investeringskommittén och placeringsriktlinjer

Det är styrelsen som ska fatta beslut om försäkringsbolagets placeringar och anta riktlinjer för hur investeringar och placeringar av bolagets tillgångar får genomföras. Ansvar för bolagets investeringar och kapitalförvaltning samt den yttersta gräns som gäller för dessa kan styrelsen inte delegera till annat organ.

Finansinspektionen finner det uppseendeväckande att Aspis Livs styrelse är beredda att frånhända sig beslutanderätten avseende investeringarna till en Investeringskommitté, som även består av utomstående personer. Till detta kommer att styrelsens beslut att anta placeringsriktlinjerna villkorats av ett godkännande av Kapitalförvaltaren. Av placeringsriktlinjerna framgår vidare att Investeringskommittén får genomföra investeringar också utanför de limiter som framgår av riktlinjerna samt delegera investeringsbeslut till Kapitalförvaltaren. Det är inte lämpligt att samma bolagsorgan som fattar investeringsbeslut (även utanför styrelsens ramar) också är det organ som ska genomföra kontrollen av att styrelsens riktlinjer för investeringar efterlevs samt rapportera till styrelsen.

Riktlinjerna är motstridiga och det är svårt att se vilken roll Investeringskommittén respektive Kapitalförvaltaren egentligen är tänkt att ha. Detta är särskilt påtagligt mot bakgrund av det kapitalförvaltningsavtal som bolaget ingått med Credit Suisse vilket innehåller långtgående befogenheter för banken att fatta investeringsbeslut även utan inhämtande av bolagets godkännande. Det är inte lämpligt att samma bolagsorgan som fattar investeringsbeslut (även utanför styrelsens ramar) också är det organ som ska genomföra kontrollen av att styrelsens riktlinjer för investeringar efterlevs samt rapportera till styrelsen.

Av den konsekvensanalys som bolaget ingivit tillsammans med uppdaterade placeringsriktlinjer framgår att bolaget vid sina placeringar inte följer sina egna riktlinjer.

Vissa av försäkringsbolagets riktlinjer följer av lag. Det är styrelsen som ansvarar för dessa och som fortlöpande ska pröva om de behöver ändras. När ett bolag agerar på det sätt som Aspis Liv har agerat anser Finansinspektionen att det är allvarligt. Hanteringen av försäkringsbolagets kapital och placeringen av detsamma är strikt reglerat för att inte försäkringstagarnas rättigheter ska hotas. Styrelsen och vd har inte haft den ordning och reda som kan förväntas med avseende på hanteringen av bolagets kapital och förvaltningen av kapitalet.

Övriga riktlinjer och instruktioner

Bolaget har under långa perioder saknat riktlinjer för intressekonflikter, riktlinjer för riskhantering och riskkontroll, riktlinjer för regelefterlevnaden, riktlinjer för utläggning av verksamhet, skuldtäckningspolicy samt riktlinjer för skuldtäckningsansvarig.

Vidare har de riktlinjer som bolaget haft inte kontinuerligt reviderats och anpassats till verksamheten (Styrelsens arbetsordning, VD instruktion, Riktlinjer för intern kontroll, Placeringsriktlinjer och Riktlinjer för intern gransknings-

funktion). Det finns brister i flera av de riktlinjer som bolaget faktiskt haft då de inte till fullo uppfyller de krav som framgår av lag och föreskrifter. (Placeringsriktlinjer, Riktlinjer för Investeringskommittén). Bolaget har inte följt de interna riktlinjerna. (Placeringsriktlinjer). Varken placeringsriktlinjer eller försäkringstekniska riktlinjer med konsekvensanalyser hade skickats in till Finansinspektionen vid platsbesöket den 6 och 7 oktober. Efter påpekande har såväl placeringsriktlinjer som försäkringstekniska riktlinjer med konsekvensanalyser insänts av Aspis Liv.

Bolagets placeringsriktlinjer, riktlinjerna för Investeringskommittén och styrelsens agerande i samband med investeringsbeslut (fastighetsinvesteringen) samt ingående av kapitalförvaltningsavtal med Credit Suisse är motstridiga. Det har funnits påtagliga brister vad gäller bolagets interna styrdokument.

Vissa riktlinjer följer av allmänna råd, där ett bolag på annat sätt kan uppfylla det behov som riktlinjerna fyller. Bolaget har inte påstått att de på annat sätt hanterat de behov som riktlinjerna är avsedda att uppfylla. De brister som sammantaget uppkommit i bolaget vittnar om behovet av att ledningen i försäkringsbolag aktivt styr och fortlöpande prövar sina riktlinjer. Försäkringstagarnas rättigheter bygger på att försäkringsbolagen kan hantera sin verksamhet och följer regelverket för att inte förlora kontrollen. Finansinspektionen ser allvarligt på den bristande styrningen och kontrollen av verksamheten.

3.3.4 Koncerninterna transaktioner

3.3.4.1 Finansinspektionens iakttagelser

Den kvittning om 1,3 miljoner kronor som skett i samband med erläggande av arvode avseende Förvaltningsavtalet, som beskrivits ovan, avsåg ursprungligen bonus och sedan lån till tidigare anställda i Aspis Liv. Lånet bokades sedermera om till fordringar på Market Ventures Limited, som är ett dotterbolag till Aspis Pronia.

Aspis Liv har vidare betalat Aspis Holdings fakturor från en advokatbyrå under 2008 och 2009. Fordran uppgick per den 30 juni 2009 till 700 000 kronor. Aspis Liv har aldrig krävt betalning av Aspis Holding.

Aspis Liv har också lånat ut pengar till Aspis Pronia uppgående till cirka tio miljoner kronor. Beloppet betalades ut den 24 januari 2008. Det framgår varken av styrelseprotokoll eller av annat dokument vem som har fattat beslutet att låna ut dessa pengar till Aspis Pronia. De underlag som finns avseende lånet är ett mejl från vd till ekonomichefen där det står "Please proceed with the request from Mr Psomiades. It has been approved by Mr. Vidalis" (styrelseordförande). Det finns även ett brev från Pavlos Psomiades till vd i vilket Aspis Liv anmodas genomföra utbetalningen. Vidare finns det en "Promissory note" daterat den 23 januari 2008 som Pavlos Psomiades, vd i Aspis Pronia, har skrivit under där det framgår att lånet ska återbetalas den 30 april 2009 och att en ränta på fyra procent belöper på beloppet. Ett tillägg till denna "Promissory note"

gjordes den 5 juni 2009. Av tillägget framgår att Aspis Pronia till Aspis Liv ska betala tillbaka cirka 200 000 kronor per den 11 juni 2009 och resten av lånet den 7 augusti 2009. Tillägget är undertecknat av Pavlos Psomiades för Aspis Pronia och Aspis Livs vd. Lånet har fortfarande inte betalats tillbaka.

3.3.4.2. *Aspis Livs kommentarer*

Aspis Liv har övergripande angivit följande.

Bolaget har tidigare haft en styrelse som i princip verkat som en företagsledning och inte som det bolagsorgan som en svensk styrelse normalt är. Merparten av Bolagets styrelseledamöter, och tidigare även anställda i bolaget, har haft en stark koppling till Pavlos Psomiades.

Under perioden den 21 september 2004 till och med den 28 oktober 2006 beviljade dåvarande vd vissa anställda hos Bolaget personallån om cirka 1,3 miljoner kronor. Vid ett styrelsesammanträde den 14 december 2007 beslutade styrelsen att personallånen skulle kvittas mot en bonus dessa anställda fick. Detta beslut ändrades dock den 19 december 2007 av dåvarande styrelseordföranden utan att nytt styrelsebeslut fattades. Den aktuella fordran överläts den 28 december 2007 till ett annat bolag, Market Ventures Limited, ett beslut som fattades av dåvarande verkställande direktören.

Skälet till beslutet var ett önskemål från Aspis Pronia att personallån skulle samlas på ett ställe inom Aspisgruppen. Enligt lånehandlingen skulle lånet återbetalas senast den 30 juni 2008. Då någon återbetalning inte gjordes på avtalad tid tog bolagets dåvarande verkställande direktör kontakt med Market Ventures Limited och krävde återbetalning för lånet inklusive upplupen ränta. Denna begäran besvarades av bolagets dåvarande styrelseordförande som krävde att denna fordran skulle kvittas mot de tjänster som utförts enligt det förvaltningsavtal som berörts ovan. Denna kvittning genomfördes i enlighet med dåvarande styrelseordförandens anvisningar den 6 oktober 2009.

Advokatfakturorna avser ombudsarvode med anledning av en tvist mellan aktieägarna. Vid inledningen av denna tvist var det oklart vem som egentligen var motpart till Theodoros Anagnostopoulos och tvisten hanterades därvid under en kort period av Bolaget innan det klartgjorts vem eller vilka som var parter. En av anledningen till denna oklarhet var att Theodoros Anagnostopoulos korresponderade med bolaget i dessa frågor. I samband med detta erlades betalning av de ombudskostnader som uppkommit med anledning av tvisten och bolaget har fortsatt att erlagga betalning av dessa fakturor. Bolaget kommer att kräva rätt part på betalning av dessa fakturor.

Lånet till Aspis Pronia gavs innan det nuvarande verkställande direktörens tillträde. Nuvarande vd har vid ett flertal tillfällen krävt återbetalning av lånet vilket ledde fram till delbetalningen. Bolaget har nu via sitt grekiska ombud begärt betalning av resterande del av lånet.

3.3.4.3 Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionen är kritisk till det sätt på vilken personallånen hanterats i bolagets bokföring. Oavsett om den ursprungliga skulden till de anställda på ersättning eller bonus är korrekt, så kan de beskrivna bokföringstransaktionerna inte anses annat än bristfälliga och snarast tyda på ett försök att dölja ett verkligt förhållande. Aspis Liv har löpande stått för Aspis Holdings advokatkostnader sedan 2008, utan att någon uppföljning har gjorts varken av Aspis Livs styrelse eller vd. Det finns heller inga avtal som reglerar denna transaktion vilket gör att fordran bedöms som osäker trots att den uppgår till ett relativt ansevärt belopp.

Finansinspektionens bedömning är att detta ytterligare visar på den bristande interna kontroll och styrning som råder i Aspis Liv. Dessa brister visar sig särskilt då medel överförs från Aspis Liv till en direkt eller indirekt ägare eller till annat bolag i Aspisgruppen. Vid koncerninterna transaktioner och avtal är det av särskild vikt att händelseförloppet styrs och regleras av skriftliga avtal och instruktioner samt att beslut och skälen därtill dokumenteras tydligt. Särskilt i finansiell verksamhet som lyder under strikta regler är det viktigt att följa reglerna.

4. Övervägande om ingripande

4.1 Regler om ingripande

Enligt 19 kap. 11 § första stycket FRL får Finansinspektionen meddela beslut om anmärkning i fråga om försäkringsbolagets verksamhet som inspektionen anser behövliga.

Enligt 19 kap. 11 § tionde stycket kan en koncession förklaras förverkad eller, om det bedöms tillräckligt, varning meddelas, om bolaget allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Enligt 19 kap. 11 b § får Finansinspektionen avstå från ett ingripande bland annat om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om försäkringsbolaget gör rättelse.

4.2 Aspis Livs kommentarer

Bolaget har framhållit bl.a. följande.

De delar Finansinspektionens uppfattning att det förelegat brister i bolagets verksamhet, bl.a. vad avser medelsförvaltningen och intern styrning och kontroll. Bolaget anser att dessa brister i stort har rättats till. Det finns idag en styrelse och verkställande ledning med kunskap om svenska regler och de krav som ställs på dessa bolagsorgan.

Nuvarande vd har avvecklat flera personer i ledningen som inte levde upp till de krav som bör ställas på ledningspersoner i försäkringsbolag och har genomfört och genomför alltjämt en omfattande regulatorisk uppstramning av verksamheten i bolaget.

Styrelsen samt vd kan bara beklaga de brister som tidigare förelegat avseende Bolagets verksamhet och organisation, vilka lett fram till merparten av de omständigheter som påpekats av Finansinspektionen.

Idag har styrelsen och vd helt andra förutsättningar att leva upp till de höga krav som ställs och ska ställas på ett svenskt försäkringsbolag under Finansinspektionens tillsyn.

Den tidigare organisationen har sammantaget inneburit att rollen som vd i bolaget varit mycket annorlunda mot vad som normalt är fallet i ett svenskt aktiebolag (med en tydlig ansvarsfördelning mellan bolagsorganen).

Vd har i många frågor fått acceptera styrelsens uppfattning såsom bolagets. Så har bl.a. skett i relationen till Finansinspektionen. Även om verkställande direktören haft en annan uppfattning än dåvarande styrelsen utvisar de skriftliga svar till Finansinspektionen som bolaget historiskt lämnat den uppfattning som företrädde av dåvarande styrelsen.

Nuvarande vd accepterade detta förhållande så länge som försäkringstagarnas rättigheter inte på något sätt försämrades och istället för att lämna sin anställning i bolaget tog den nuvarande verkställande direktören till sin uppgift att "städa upp", dvs. försöka få ordning på bolaget och dess organisation m.m. Idag är flertalet av de omständigheter som negativt bidragit till de händelser m.m. som Finansinspektionen påpekat undanröjda.

4.3 Finansinspektionens bedömning

Av de grundläggande reglerna i 1 kap 1 a § första stycket FRL framgår att försäkringsrörelsen ska bedrivas med en för rörelsens omfattning och beskaffenhet tillfredsställande kontroll över försäkrings-, placerings- och rörelserisker. Därtill framgår av 1 kap 1 a § tredje stycket FRL att verksamheten ska bedrivas enligt en god försäkringsstandard. Detta är en portalparagraf som sedan följs upp med detaljerade regler samt föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen.

Att bedriva försäkringsverksamhet är en samhällsviktig funktion som är kringgärdad av ett komplicerat och omfattande skyddsregelverk för försäkringstagarna och de försäkrade. Det är av stor vikt att verksamheten i försäkringsbolagen bedrivs på ett betryggande sätt så att försäkringsskyddet blir tillförlitligt, förutsebart och begripligt.

Skyddet för de tillgångar som bolaget öronmärkt för försäkringstagarna, skuld-täckningstillgångar, samt kravet på en tillräcklig kapitalbas är grunden för

skyddet i de regler som styr försäkringsverksamheten. För försäkring finns ingen statlig garanti såsom det finns i bankverksamhet utan istället är försäkringstagarnas rättigheter skyddade genom reglerna om solvens och skuldtäckning. För att sedan ha kontroll över samtliga risker i verksamheten finns detaljerade regler och krav på bl.a. riktlinjer. Varje försäkringsbolag ska ha kapacitet att utöva kontroll över risker och i övrigt visa att de har en betryggande intern styrning och kontroll. Det är styrelsen och vd som ytterst är ansvariga för bolagets medelsförvaltning.

Undersökningen ger en bild av ett företag som inte engagerat sig i att ge försäkringstagarna hela det skydd som lagstiftaren kräver. Aspis Liv har visat en oförmåga att uppfylla de grundläggande kraven på solvens och skuldtäckning. Bristen på kontroll över styrningen av verksamheten är slående och bristen av respekt för reglerna och det skydd som reglerna avser att ge försäkringstagarna har allvarligt urholkats. Genom överföringen av större delen av tillgångarna till konton i Credit Suisse och genom pantsättningen av tillgångarna har bolaget äventyrat och även förlorat kontrollen över dessa tillgångar och bolaget saknar tillräckliga skuldtäckningstillgångar och solvensen är utan dessa medel negativ.

Bolaget har medgivit att flera av de styrdokument som enligt lag och föreskrifter ska finnas har saknats och bolaget har inte visat på alternativa åtgärder. De riktlinjer som funnits avseende placeringarna av bolagets tillgångar, organisationen av bolagets kapitalförvaltning och skuldtäckningstillgångar samt ansvaret för detta har varit direkt motstridiga och har därtill inte följts. Det är uppenbart att styrelsen och vd inte kunnat hantera riskerna i bolaget på ett korrekt sätt. Vidare är det uppenbart att bolaget saknat förmåga att hantera sina intressekonflikter. I ett försäkringsbolag är det väsentligt att styrelsen identifierar, hanterar och kontrollerar intressekonflikter. Den omständigheten att styrelsen i Aspis Liv inte ens antagit riktlinjer för intressekonflikter trots att den är skyldig enligt lag att göra detta, visar att bolaget saknar förmåga att hantera de risker som följer med t.ex. koncerninterna transaktioner och avtal. De transaktioner och avtal i relation till närstående bolag som kommit fram i undersökningen visar att flera överföringar av mycket stora belopp eller värden skett under 2008-2009 från Aspis Liv utan motprestationer i samma omfattning. Bolagets ledning tycks inte ha förstått eller inte förmått att i relation till direkta eller indirekta ägarintressen värna Aspis Livs bästa. Dokumentationen kring transaktionerna har också varit bristfälliga. Finansinspektionens uppfattning är att detta är mycket allvarligt.

Aspis Liv har inte motsvarat de krav som följer av lag och regelverk. Av de iakttagelser som gjorts gör Finansinspektionen bedömningen att bolaget helt saknar förutsättningar att inneha koncession för försäkringsverksamhet.

Finansinspektionen finner därmed att bolagets koncession ska förklaras förverkad.

Om det bedöms tillräckligt kan Finansinspektionen istället för att förklara koncessionen förverkat meddela bolaget en varning. Bolaget har framfört att transaktioner och avtal har inträffat i en period då andra personer satt i styrelsen och ledningen för bolaget. En sådan ursäkt kan bara tas på allvar om efterföljande ledningspersoner på eget initiativ agerat dokumenterat kraftfullt för en förändring. Åtgärder som vidtas endast efter påpekande och frågor från Finansinspektionen kan inte anses tillräckliga för att motivera en annan bedömning. I Aspis Livs fall kvarstår brister och det är under bolagets nuvarande ledning som bolaget tappat kontrollen över merparten av kapitalet i bolaget. Om detta beror på en förfalskning är det brottsligt, men bolaget har oavsett detta sammantaget enligt Finansinspektionen förverkat sitt förtroende att bedriva försäkringsverksamhet och det kan inte anses tillräckligt att meddela varning.

Det är viktigt att avvecklingen sker på ett sätt som mildrar effekterna för bolagets kunder. Finansinspektionen kommer att till tingsrätten anmäla fråga om likvidation av bolaget. För att säkerställa bästa möjliga omhändertagande av försäkringstagarna under tiden till dess en likvidator tagit över driften av bolaget beslutar Finansinspektionen att bolagets förfoganderätt fortsatt ska vara begränsad och att bolaget fortsatt inte får förfoga över sina tillgångar. Finansinspektionen kommer i separat beslut att besluta hur verksamheten ska bedrivas från och med nu.

Med anledning av ärendets mycket brådskande karaktär har beslutet fattats av generaldirektören efter samråd med och delegation från Finansinspektionens styrelse samt efter föredragning av avdelningschefen Charlotta Carlberg. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Ann-Marie Wancke Widemar, enhetschefen Jan Fritsch samt juristen Agneta Laurén deltagit.

FINANSINSPEKTIONEN

Martin Andersson
Generaldirektör

Charlotta Carlberg
Avdelningschef